

ГЛУХІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ОЛЕКСАНДРА ДОВЖЕНКА

**Навчально-науковий інститут філології та історії
Кафедра іноземних мов та методики викладання**

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

ТЕОРЕТИЧНИЙ КУРС АНГЛІЙСЬКОЇ ФОНЕТИКИ ТА ГРАМАТИКИ

Код дисципліни	ОК 21
Освітній рівень	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	нормативна
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Освітньо-наукова програма	«Середня освіта (Мова і література (англійська))»
Обсяг дисципліни	5 кредитів ECTS (150 академічних годин)
Види аудиторних занять	Лекційні заняття, практичні заняття
Форми контролю	екзамен

Інформація про викладача

Викладач (ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, посада)	Скоробагата Оксана Миколаївна, к.пед.н. Старший викладач кафедри іноземних мов та методики викладання
Контактний телефон	0662030279
E-mail:	oksana_s2018@ukr.net
Консультації	Вівторок, 14.00 – 15.0

1. Анотація курсу

Реформування системи шкільної освіти України формує нові виклики щодо професійної підготовки студентів, які навчаються за спеціальністю 014 Середня освіта на першому (бакалаврському) рівні та здобувають кваліфікацію вчителя англійської мови. Результатом професійної підготовки має стати здатність майбутнього вчителя англійської мови та світової літератури до усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ; до використання в професійній діяльності знання про англійську мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні; до оперування спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

Навчальна дисципліна формує володіння випускниками основними концепціями, фонетичними і граматичними теоріями сучасної англійської мови, специфікою фахової термінології, методами дослідження фонетичних і граматичних явищ англійської мови.

Пререквізити (*передумови*) для успішного оволодіння змістом навчальної дисципліни «Теоретичний курс англійської фонетики та граматики» є: знання англійської мови, які отримують майбутні здобувачі вищої освіти під час навчання у ЗЗСО, загальні, фахові компетентності та результати навчання, які формуються під час вивчення навчальних дисциплін «Практичний курс англійської мови», «Практична фонетика англійської мови», «Практична граматика англійської мови», «Латинська мова», «Лексикологія англійської мови», «Лінгвокраїнознавство англословянських країн».

Постреквізити вивчення навчальної дисципліни «Теоретичний курс англійської фонетики та граматики» (освітні компоненти, для вивчення яких потрібні компетентності та результати навчання, сформовані під час вивчення ОК «Теоретичний курс англійської фонетики та граматики»): «Курсова робота з фахових дисциплін», «Методика навчання іноземних мов і культур», «Стилістика англійської мови», «Комплексний кваліфікаційний екзамen з англійської мови, літератури та методики їх навчання».

Предметом вивчення є компоненти фонетичного ладу сучасної англійської мови в їх системі і в співставленні з фонетичним ладом української мови, звуки мовлення як артикуляційні та функціональні одиниці, алофони, структура складу, роль сонорності і напруги артикуляції в складотворенні, структурні особливості інтонації; а також граматична будова як основа системності у мові, морфологічна структура слова, граматичні класи слів, критерії виділення частин мови, класифікації частин мови, іменник та його граматичні категорії, проблема артикля, прикметник та його граматичні категорії, граматичне значення дієслова, семантико-граматичні групи дієслів, граматичні категорії дієслова, предикативна лінія простого речення, класифікація речень, будова складносурядних і складнопідрядних речень.

Мета дисципліни:

✓ формування у здобувача вищої освіти науково-теоретичного уявлення про фонетичний та граматичний лад сучасної англійської мови як про систему, що взаємовпов'язана з іншими мовними рівнями і яко характеризується рядом специфічних рис, які обумовлюють своєрідність мови;

✓ ознайомлення здобувачів освіти з тенденціями розвитку англійської фонетичної та граматичної системи;

✓ формування у здобувачів освіти лінгвістичної компетентності, необхідної їм для навчання англійської мови.

Завдання:

✓ ознайомити здобувачів освіти з накопиченим у вітчизняній і зарубіжній лінгвістиці досвідом типологічних лінгвістичних досліджень, їхньою основною проблематикою і методологією;

✓ розглянути концептуально-термінологічну базу площини фонетичної і граматичної будови мови;

✓ ознайомити з провідними напрямками фонетичних і граматичних досліджень, основними фонетичними та граматичними концепціями;

- ✓ сформувати стратегії вивчення особливостей англійської фонетичної системи, морфології та синтаксису на сучасному етапі їхнього розвитку;
- ✓ сформувати теоретичні і практичні знання стосовно розуміння і пояснення проблемних питань фонетики і граматики;
- ✓ розкрити специфіку практичного застосування фонетичних і граматичних засобів англійської мови для передачі знань з метою досягнення певних комунікативних завдань.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання: комп'ютер, проєктор, особисті гаджети.

У результаті вивчення освітнього компонента здобувач вищої освіти повинен набути таких **компетентностей**:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 4. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями, застосовувати їх у практичних ситуаціях професійної взаємодії, бути критичним і самокритичним.

ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземними мовами.

ЗК 7. Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій, пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Фахові компетентності (ФК):

ФК 1. Здатність дотримуватися сучасних мовних норм з іноземних мов та державної мови (фонетичних, лексичних, граматичних, орфографічних), володіти іноземними мовами в усіх видах мовленнєвої діяльності (читанні, аудіюванні, говорінні, писемному мовленні) на рівні не нижче C1, використовувати різні форми й види комунікації в освітній діяльності.

ФК 2. Здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній та письмовій формах (іноземними мовами та державною мовою), володіти методикою розвитку зв'язного мовлення здобувачів освіти у процесі говоріння й підготовки наукових робіт.

ФК 3. Здатність до формування в здобувачів освіти ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків.

ФК 4. Здатність застосовувати сучасні методи й освітні технології навчання.

ФК 7. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії іноземних мов і зарубіжної літератури в базовій середній школі, практиці навчання іноземних мов і зарубіжної літератури.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 3. Знає мовознавчі, літературознавчі й психолого-педагогічні засади навчання іноземних мов та зарубіжної літератури, мовні норми, особливості використання мовних одиниць у соціо-культурному контексті, мовний дискурс текстів різного стилю.

ПРН 6. Використовує іноземні мови в усній та письмовій формах, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування.

ПРН 7. Уміє працювати з різними джерелами інформації (науковими, довідково-енциклопедичними, художніми, бібліографічними, навчально-методичними, цифровими та ін.), видобувати, обробляти й систематизувати інформацію, використовувати її в освітньому процесі.

ПРН 9. Володіє основами професійної культури, має здатність створювати тексти

професійного змісту державною та іноземними мовами.

2. Організація навчання

Види занять. Лекція передбачає викладання навчальною інформації викладачем у процесі співпраці і діалогу зі здобувачами освіти. Під час лекції нові знання повідомляються через проблемність питання, завдання чи ситуації. Зміст проблеми розкривається через організацію пошуку її розв'язання чи підсумування й аналізу традиційних і сучасних поглядів.

Практичне заняття передбачає виявлення рівня оволодіння студентами необхідними теоретичними положеннями; виконання практичних завдань різної складності. Перелік тем практичної роботи визначається робочою навчальною програмою освітнього компоненту. Практичне заняття передбачає: проведення попереднього контролю знань здобувачів освіти; виконання практичних завдань, їхню перевірку з оцінюванням. Оцінки, отримані здобувачем освіти за окремі практичні заняття, зараховуються під час виставлення підсумкової оцінки з цієї навчальної дисципліни.

Самостійна робота студента (СРС) – це самостійна діяльність здобувача освіти, яку викладач планує разом із ним, але виконує її студент за завданнями та під методичним керівництвом і контролем викладача. Зміст самостійної роботи за темами визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

«Теоретичний курс англійсько фонетики та граматики»

Назви тем та змістових модулів	Кількість годин			
	Усього	Лекції	Практичні/ семінарські (лабораторні) заняття	Самостійна робота
Змістовий модуль 1. Segmental Phonetics				
Тема 1. Phonetics. Introduction.	6	2	2	4/8
Тема 2. Acoustic and articulatory characteristics of English sounds	8	2	2	4/8
Тема 3. Classification of English vowel sounds	8	2/1	2/1	4/6
Тема 4. Classification of English consonant sounds	6	2/1	2/1	2/4
Тема 5. Phoneme as a unit of language	6	2	2	2/6
Тема 6. The system of the English phonemes	4	2		2/4
Тема 7. Alternations and modifications of speech sounds in English	6	2/1	2/1	2/4
Тема 8. The syllabic structure in English	6	2/1	2/1	2/4
Тема 9. Word stress in English	6	2	2	2/6
Змістовий модуль 2. Supra-Segmental Phonetics				
Тема 10. Intonation in English	8	2		6/8
Модульна/комплексна контрольна робота	4		2	2/4

Змістовий модуль 3. Basic Morphological Concepts				
Тема 11. Grammar in the Systemic Conception of Language	8	2	2	4/8
Тема 12. Basic Grammatical Notions. The Morphemic Structure of the English Language	8	2/1	2/1	4/6
Тема 13. Grammatical Classes of Words. The Noun and It's Categories	10	2/1	2/1	6/8
Тема 14. The Verb. Non-Finite Forms of the Verb	10	2/1	2/1	6/8
Тема 15. The Adjective. The Adverb	8	2	2	4/8
Тема 16. Functional Parts of Speech	4			4/4
Модульна/комплексна контрольна робота	4		2	2/4
Змістовий модуль 4. Syntax				
Тема17. Syntax.Basic Syntactic Notions	8	2		6/8
Тема 18. The Sentence. The Simple Sentence. Constituent Structure of the Sentence. Syntactic Processes	10	2/1	2/1	6/8
Тема 19. The Composite Sentence. The Compound Sentence.	8	2	2	4/8
Модульна/комплексна контрольна робота	4		2	2/4
Усього годин за семестр	150	36/4	36/4	78/142

Орієнтовний перелік питань для підсумкового контролю (екзамен)

1. Links of Grammar with other branches of Linguistics.
2. Hierarchic structure of language. Segmental and supra-segmental levels.
3. The plane of content and the plane of expression. Polysemy, homonymy, synonymy. Syntagmatic and paradigmatic relations. Language and speech.
4. Notion of the morpheme. Types of morpheme. Suffixes and inflexions. Types of word-form derivation.
5. Distributional analysis in studying morphemes. Types of distribution. Distributional morpheme types.
6. Grammatical meaning, form, categories. Notional categories and their relation to Grammar.
7. The field theory approach to parts-of-speech classification. Classification of parts of speech in English.
8. The noun as a part of speech. The problem of the category of gender.
9. The category of number of the noun.
10. The problem of the category of case of the noun. Different case theories.
11. The article.
12. The adjective. Degrees of comparison. Substantivization of adjectives. Adjectivization of nouns.
13. The verb as a part of speech. Classification of verbs.
14. The category of aspect of the verb.
15. The composite sentence. Compound sentence.
16. The principal parts of the sentence: the subject and the predicate. Types of predicate.
17. The verbals. The Infinitive.
18. Word order in English.
19. The category of tense of the verb. The problem of perfect forms.
20. The complex sentence.
21. The category of mood of the verb.

22. The category of voice of the verb.
23. The phrase, its definition.
24. Complicated sentences.
25. Types of phrases. Syntactic relations between the components of a phrase.
26. Notion of the sentence. Classification of sentences. Types of sentences.
27. Actual division of the sentence.
28. The secondary parts of the sentence: the object, the attribute, the adverbial modifier.
29. Participle II.
30. The ing-forms.
31. Distinctive features and non- distinctive features of English consonants.
32. Syllabic structure of English. Acoustic theories.
33. Distinctive and non- distinctive features of English vowels.
34. Phoneme theory. Functional and abstractional view.
35. Four aspects of speech sounds. The main functions of speech sounds.
36. Syllabic structure of English. Articulatory theories.
37. Sentence stress. Pausation. Tempo of speech.
38. Phonetics and its branches with other languages.
39. Phoneme theory. Mentalistic and materialistic views.
40. Allophones. Types of allophones.
41. Accent. Types of accents.
42. Syllabic structure of English. Functional approach. Juncture.
43. Word accent. Its phonological status.
44. Articulatory and physiological classification of English vowels.
45. Articulatory and physiological classification of English consonants.

Самостійна робота студентів

1. Самопідготовка до практичних занять.
2. Написання та захист рефератів.
3. Складання опорних конспектів,

Критерії оцінки реферату:

відмінно	Тему реферату розкрито повною мірою. Унікальність тексту становить не менше 50%, запозичення мають посилання. Список використаних джерел оформлено належним чином.
добре	Тему реферату розкрито повною мірою, але є несуттєві зауваження щодо оформлення роботи. Унікальність тексту становить не менше 40%. Список використаних джерел оформлено належним чином.
задовільно	Тему реферату розкрито не повною мірою. Унікальність тексту становить не менше 25%, не всі запозичення мають посилання. Існують неточності в оформленні списку використаних джерел
незадовільно	Тему реферату розкрито не повною мірою. Унікальність тексту становить не менше 10%, не всі запозичення мають посилання, оформленні списку використаних джерел не відповідає вимогам

Мова написання: англійська

3. Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти (критерії оцінювання та шкала) із освітньої компоненти «Теоретичний курс англійської фонетики та граматики»

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів із теоретичного курсу англійської фонетики та граматики здійснюється відповідно до Положення про контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти в Глухівському національному

педагогічному університеті імені Олександра Довженка (<https://drive.google.com/file/d/18xFIDwqd2ztgkiWeJ5UtnU9ZQgyhlM9l/view>) згідн якого передбачено використання накопичувальної бально-рейтингової системи, яка передбачає оцінювання якості виконання здобувачами освіти всіх видів аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, які спрямовані на опанування запланованих (очікуваних) результатів навчання з ОК.

Загальна підсумкова оцінка з дисципліни визначається на основі середньозваженого бала за національною шкалою і виставляється у відомість обліку успішності та ІНПС (заліковій книжці) за двома шкалами оцінювання: національною і ЄКТС. Середньозважений бал (Сб) із дисципліни визначається на основі:

- встановленого вагового коефіцієнта (ВК) дисципліни (дорівнює 1, що згідно з робочою навчальною програмою розподіляється окремо за кожний вид роботи, зокрема:
- ВК за практичні заняття дорівнює 0,6; тестовий контроль, МКР – 0,2; СРС та ІРС – 0,2; екзамен – 0 (виставляється за результатом виконання всіх передбачених програмою завдань).
- середньоарифметичного значення оцінок, одержаних студентом за кожний вид роботи відповідно до робочої програми за національною шкалою (Таблиця 1)

Таблиця 1

Аудиторна робота								Індивідуальна робота		Підсумковий контроль
Поточний контроль на заняттях №						Модульні контрольні роботи				
1	2	3	...	17	18	1,2 змістовий модуль	3,4 змістовий модуль	1,2 змістовий модуль	3,4 змістовий модуль	екзамен
Вагові коефіцієнти: 0,6						0,2		0,2		0

Таблиця 2

Відповідність шкал оцінювання (національної та європейської (ECTS))

Оцінка ECTS	Бали за 100-бальною шкалою	Середньо зважений бал, що формує інтервальну шкалу	Національна оцінка	
A	90-100	4,51-5,00	5	Відмінно – високий рівень володіння теоретичними знаннями й практичними вміннями
B	82-89	4,25-4,50	4	Добре – достатній рівень оволодіння знаннями навчального матеріалу, вміннями їх практичного впровадження.
C	74-81	3,51-4,24	4	Добре – середньо-достатній рівень володіння теоретичним матеріалом та готовності до оперування набутими вміннями й навичками
D	64-73	3,01-3,50	3	Задовільно – середній рівень володіння теоретичними знаннями, практичними вміннями й навичками

E	60-63	2,51-3,00	3	Задовільно – рівень володіння теоретичним матеріалом, практичними вміннями й навичками визначається нижче середнього
FX	35-59	2,00-2,50	2	Незадовільно – низький рівень володіння навчальним матеріалом, студент не спроможний опанувати практичні вміння без додаткових занять з дисципліни.
F	0-34	0,00-1,99	2	Незадовільно – низький рівень знань із дисципліни, відсутність практичних умінь і навичок, що є підставою для повторного вивчення дисципліни.

4. Політика курсу:

- викладачі та студенти діють відповідно до Правил внутрішнього розпорядку для здобувачів вищої, фахової передвищої освіти Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка; основною формою проведення навчальних занять для засвоєння теоретичного матеріалу є курс лекцій, який охоплює основний теоретичний матеріал окремої або кількох тем навчальної дисципліни;

- лектор зобов'язаний дотримуватись програми навчальної дисципліни щодо тем лекційних занять, але не обмежується в питаннях трактування навчального матеріалу, формах і засобах доведення його до студентів;

- усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо студент відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача;

- не допустимо порушення академічної доброчесності під час роботи над індивідуальним науково-дослідним завданням;

- презентації та виступи здобувачів освіти мають бути результатом власних наукових розвідок. На всі отримані з літератури або мережі матеріали мають бути відповідні посилання;

- обов'язковим компонентом оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти є відвідування занять. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування тощо) та у разі погодження з викладачем навчання може відбуватись в он-лайн режимі (змішана форма навчання). Пропущене заняття необхідно відпрацювати в позааудиторний час у формі співбесіди, захисту реферату або ж звіту про виконані практичні завдання.

5. Інформаційне забезпечення

Рекомендовна література Основна

1. Харитонов І. К. Теоретична граматики сучасної англійської мови. [англ./укр.]: Навчальний посібник для ВНЗ. Тернопіль, 2007. 60с. URL : <https://www.twirpx.com/file/2034024/>
2. Demidov D. V. Theoretical English Grammar : the manual for part-time students of higher educational institutions Luhansk, 2014. 121 p.
3. Biber D., Conrad S., Leech G. Student Grammar of Spoken and Written English. Longman? 2003.
4. Fromkin V., Rodman, R. & N. Hyams An Introduction to Language. 7th edition. USA, Thomson, 2003.
5. Коваленко А.М., Павлов В.В. Теоретичні основи граматики сучасної англійської мови. (англ. мовою) Суми, 2003. 148 с. URL: <https://repository.sspu.edu.ua/handle/123456789/9253?locale=en>

6. Алексеева І.О. Курс теоретичної граматики сучасної англійської мови (англ. мовою). Вінниця, 2007. 328 с.
https://books.google.com.ua/books?id=_WD9CQAAQBAJ&printsec=copyright&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false
7. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми. Полтава, 2008. 712 с. URL: https://www.academia.edu/19314183/Selivanova_O_O_Suchasna_lingvistyka_napriamy_ta_problemy_1576
8. An Introductory Course in Theoretical English Grammar by Laimutis Valeika, Vilnius, 2003 URL: https://viem.at.ua/_ld/0/46_AnIntroductoryC.pdf
9. Theoretical grammar of English by A.T. Iriskulov, Tashkent 2006. URL: <https://www.bpa.ge/book/book90.pdf>
10. Leontyeva S.F. A Theoretical Course of English Phonetics. Moscow, 1985. URL: <https://www.twirpx.com/file/869576/>
11. Sokolova M.A. English Phonetics. A Theoretical Course. Moscow, 1997. URL: <https://www.twirpx.com/file/529462/>
12. Vassiljev V.A. English Phonetics. A Theoretical Phonetics. Moscow, 1985. URL: <https://www.twirpx.com/file/100134/>
13. Wells J.C. Longman Pronunciation Dictionary. London: CUP, 1997.
14. Dvorzhetskaya M.P. English Phonetics: from Theory to Practice. Kyiv, 1981.
15. Dickushina O.J. English Phonetics. A Theoretical Course. Moscow-Leningrad, 1965.
16. Crystal D. English as the Global language. Cambridge, 1997.
17. Paraschuk V.Yu. Theoretical Phonetics of English. Kirovograd, 2005.

Додаткова література

1. Булатецька Л. І. Теорія і теоретизація у лінгвістиці. Вінниця, 2004. 175 с.
2. Павлов П. П. English Syntax: Навч. посіб. Суми, 1999. 123 с.
3. Потапенко С. І., Харитонов І. К. Сучасний англійський синтаксис: Теорія і практика: Практ. посіб. для студентів. Ніжин, 1997. 112 с.
4. Чолкан В. До питання про морфологічний статус частки // Південний архів (філол. науки): 36.наук.праць. Херсон, 2003, Вип. XIV. С.194-197.
5. Comrie B. Language Universals and Linguistic Typology / B. Comrie. Chicago : The University of Chicago Press. 1989. 264 p.
6. Bloomfield L. An Introduction to the Study of Language. New York, 2014. 335 p.
7. Brazil D. Pronunciation for Advanced Learners of English. Cambridge, 1994. URL: <https://www.twirpx.com/file/1979567/>
8. Brovchenko T. A., Bant I.N. English Phonetics. Kyiv , 1984.
9. Gimson A.C. Introduction to Pronunciation of English. London: Edward Arnold, 1991.
10. Jones D. An Outline of English Phonetics. Cambridge, 1918.
11. Sokolova M.A. English Phonetics. A Practical Course. Moscow, 1995. URL: https://www.academia.edu/24898396/Sokolova_m_a_teoreticheskaya_fonetika_angliyskogo_yazyka